

Tid Tisdagen den 27 augusti 2013 kl 17.00 – 19.00

Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset

Justerat Torsdagen den 5 september 2013

Per Ankersjö

Katarina Luhr

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C) ordföranden

Katarina Luhr (MP) vice ordföranden

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M)

Per Ola Bosson (M)

Helena Levy (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S)

Rana Carlstedt (S)

Mats E. P. Lindqvist (MP)

Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Fredrik Canerstam (S)

för Åsa Wester (S)

Ersättare:

Viktor Strååt (M)

§§ 1-24, 27-35

Andreas Lundin (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Per Johansson (FP)

Maria Brogren (C)

§§ 1-24, 26-35

Måns Lönnroth (S)

Charles Berkow (MP)

Clara Lindgren (MP)

Sara Stenudd (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Daniel Selin, Emily Tjäder, Gustaf Landahl, Håkan Andersson, Malin Tappefur, Maria Svanholm, Pia Winbladh Högfors och Åse Geschwind samt borgarrådssekreteraren Albin Ring.

§ 32
Kemikalieplan för Stockholm
Lägesrapportering
Dnr 2013-592

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna lägesrapporteringen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 augusti 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Vi stöder förvaltningens arbete med kemikalieplanen. Arbetet är, så vitt vi kan bedöma, på rätt väg och vi ser fram emot det slutliga förslaget. Vi vill understryka följande:

Stadens kemikalieplan bör utvecklas gradvis. Frågan är för komplex för att kunna hanteras i ett svep. Vi föreslår därför att kemikaliearbetet delas upp i två faser: dels vad som skall göras nu och dels vad som bör göras inom några år, när erfarenheterna av den första fasen vunnits.

Den första fasen bör rimligen handla om kandidatlistan enligt REACH och omfatta:

- Beslut om upphandlingskrav enligt kandidatlistan
- Avdela tillräckliga resurser för kemikaliecentrum
- Organisera uppföljning och kontroll av att upphandlingskraven verkligen följs
- Tillsätt ett vetenskapligt råd – gärna internationellt - som stöd för den andra fasen
- Fortsatt arbete med kemikalieforum och tillsyn av detalj- och partihandel.

Vi vill understryka att tilläckliga resurser måste avdelas för den andra och den tredje punkten. Det är här som politiken visar om den menar allvar eller ej.

Den andra fasen bör rimligen handla om kemikalier som ännu inte står på kandidatlistan men där det finns vetenskaplig grund att vara ytterst restriktiv när det gäller exponeringen av känsliga och/eller utsatta grupper inom befolkningen (barn och ungdomar men kanske också anställda inom vissa branscher). SIN-

listan är en lämplig startpunkt:

- Utökad miljöövervakning för att kartlägga exponeringen hos känsliga eller utsatta grupper;
- Utveckla metoder för att kartlägga de viktigaste användningsområdena för de kemikalier som ger störst bidrag till exponeringen;
- Utveckla informationsunderlag kring dessa kemikalier för tillsynsmyndigheter, användare, handel, privata inköpare och offentliga upphandlare;
- Gradvis införa krav om restriktioner i stadens upphandling av varor OCH tjänster

Denna andra fas innebär ett betydande utvecklingsarbete, som därför måste få ta sin tid. Detta arbete bör göras gemensamt med de andra storstäderna (och andra kommuner som vill delta) och bör stödjas av ett – gärna internationellt – vetenskapligt råd. Vem vet – kanske det också finns möjligheter till internationellt samarbete? Eller stöd från EU?

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) enligt följande:

Allmänt:

Vi ser positivt på utkastet till kemikalieplan då många viktiga delar av stadens kemikaliarbete har tagits med. Vi är också mycket nöjda över att barns exponering för kemikalier har fått en central roll i förslaget. Att skydda barn (födda och ofödda) från en tidig kemikalieexponering måste förbli en av de viktigaste delarna av planen.

Kemikalieplanen har fortfarande utvecklingspotential, t.ex. skulle vi vilja se att det utvecklas hur kemikaliecentrum ska arbeta med information till allmänheten och hur staden ska förebygga utsläpp av kemiska ämnen till mark, vatten och luft.

Det räcker inte att ta fram en kemikalieplan, resurser kommer att behöva tillföras för att arbetet ska bli genomfört. Det är viktigt att kemikaliecentrum bildas och finansieras fullt ut.

Vi efterlyser en stor tydlighet i kemikalieplanen för bättre användarvänlighet. Vilka kemikalier får inte användas, var gäller specifika riskbedömningar, när kan undantag beviljas? Vilka kemikalier bör fasas ut och under vilken tidsperiod? Här är det mycket viktigt att kraven formuleras på ett klart och tydligt sätt.

Vi anser att staden ska bygga upp vissa egna system för kravställande. Kemikalieområdet är ett ganska rörigt och föränderligt område där det kan vara svårt att göra rätt, vilket kräver kunskap och tydlighet. Staden är en stor aktör som har stor inverkan och därför bör gå före. Staden har också många underaktörer som behöver tydlighet. Därför anser vi att kemikalieplanen kommer vara viktig som ett övergripande dokument för att styra stadens alla verksamheter, men att starkare krav ska kunna ställas inom specifika viktiga områden, exempelvis inom skolor och förskolor. Vid miljödiplomering av förskolor kan t.ex. en tydlig grupp uppställda mål och riktlinjer prickas av och därmed ge en större tydlighet för förskolans ledning och för föräldrar till barnen

på förskolan. Vi tror också på en "kloka-listan" som kan tas fram i samarbete mellan kommuner, där listade produkter som uppfyller kommunens kemikaliekrav inom prioriterade områden finns med. Vi anser dock att man i den övergripande planen kan utgå från befintliga verktyg.

Vi saknar en strategi för hur man ska undvika att få in nya skadliga kemikalier i stadens verksamheter, d.v.s. skadliga kemikalier som ännu inte uppförts på några listor. Därför bör försiktighetsprincipen inkluderas i kemikalieplanen. Vi ställer oss mycket positiva till ett samarbete mellan kommuner vad gäller kemikaliearbetet.

Tidsplan:

Om planen ska löpa över fem år är det viktigt att åtgärder och strategier är tidssatta i planen så att åtgärder kan prickas av. Vi vill även lägga till en genomgång med eventuell revidering, som kan godkännas av MHN efter 2,5 år (halvtid).

Kemikaliecentrum:

Det är viktigt att kemikaliecentrum blir en expertinstans som kan hjälpa stadens olika förvaltningar och bolag i en mängd frågor, inte bara upphandlingsfrågor. Planen gäller främst stadens egen verksamhet, men det är även viktigt att Stockholms medborgare kan få råd och hjälp med vilka kemikalier som bör undvikas. Exempel på detta kan vara vilka ogräsbekämpningsmedel man ska undvika (och varför) och vad ska man tänka på när man renoverar. Vi vill gärna se en strategi för det utåtriktade arbetet, t.ex. genom en hemsida med råd för olika hushållskemikalier och renoveringstips, samt utåtriktade kampanjer, såsom information och reklam för mobila miljöstationen. Många av de kemikalier som används inom stadens geografiska område används av privatpersoner och det är därför av stort intresse att nya kemikaliecentrum får utrymme att även arbeta utåtriktat mot medborgarna för att styra mot en bättre kemikalieanvändning. Vi ser positivt på en samordning med andra städer som har ett aktivt kemikaliearbete, exempelvis med ett gemensamt framttagande av en hemsida.

Upphandling:

Vi anser att det är viktigt att ställa skall-krav vid upphandling och att detta ska göras i alla fall där det är lagligt möjligt. Kemikalieplanen ska inte lämna ansvaret för upphandling till förvaltningar eller bolag utan måste skarpt beskriva vad som inte ska upphandlas, och vilka miljökrav som ska ställas. Det är även av största vikt med uppföljning och även påföljd om kraven inte har följts.

Vi vill därutöver tillägga att Kemikalieplanen också måste hantera de gifter som bildas vid ex. byggverksamhet genom kombination av icke giftiga ämnen eller genom olämpliga processer. Hit hör ex. målning med linoljefärg som vid torkning/oxidering frigör betydande mängder formalin liksom användande av produkter och metoder som frigör starkt giftiga ämnen när plastmattor anbringas på mer eller mindre fuktig betong.

Därutöver måste tydliga mål sättas upp för gifter i livsmedel och all konsumtion inriktas på produkter med minsta möjliga giftnnehåll. Det innebär ex. att viss fisk och en del andra produkter med förhöjda gifthalter måste förbjudas.

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:
